

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudkyň JUDr. Marie Žiškové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobkyně **Ing. L. K.**, zastoupené Mgr. Dagmar Dřímálovou, advokátkou se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému **Krajskému úřadu Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2006, č. j. 111279/2006/KUSK, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2007, č. j. 4 Cad 88/2006 - 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupkyni žalobkyně advokátce Mgr. Dagmar Dřímálové **s e** odměna za řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 15. 8. 2006, č. j. 111279/2006/KUSK, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Týnec nad Labem ze dne 7. 7. 2006, č. j. 674/04/50/06, kterým byla žalobkyni s účinností od 1. 7. 2004 přiznána dávka sociální péče ve výši 1792 Kč. Tuto částku tvořil rozdíl mezi životním minimem žalobkyně dle zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve výši 4100 Kč a jejím příjmem, který v červenci 2004 činil celkem 2308 Kč a skládal se z příspěvku na bydlení, coby dávky státní sociální podpory ve výši 668 Kč, a z hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání ve výši 1640 Kč.

Žalobu, kterou žalobkyně brojila proti uvedenému rozhodnutí žalovaného, Městský soud v Praze zamítl rozsudkem ze dne 25. 4. 2007. V odůvodnění zejména uvedl, že správní orgány vycházely z § 4 odst. 3 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, přihlédly k částkám životního minima stanoveným zákonem ve spojení s nařízením vlády č. 333/2001 Sb.,

kterým se zvyšují částky životního minima. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2006, č. j. 4 Ads 7/2005 - 66, soud konstatoval, že částky stanovené zákonem o životním minimu nejsou závazným limitem, který by musel být dodržen bez ohledu na skutečný stav. Účelem dávek sociální potřeby není poskytovat více, než je nezbytná, stávající a skutečná potřeba. Dále shledal nedůvodnou námitku porušení § 24 a § 25 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, neboť správní orgány podle tohoto zákona nerozhodovaly. Napadeným rozhodnutím pak nedošlo ani k porušení Listiny základních práv a svobod a Ústavy České republiky, jejichž jednotlivá ustanovení žalobkyně citovala v žalobě, aniž by však konkretizovala, v čem spatřuje jejich porušení.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost. Uvedla, že soud nevzal v úvahu významné právní skutečnosti, totiž, že minimální zákonné životní minimum nelze snižovat, a že sociální péče a sociální potřeba jsou rozdílné pojmy a nelze je libovolně zaměňovat. Životní minimum je společensky uznaná minimální hranice příjmů, pod níž nastává stav hmotné nouze. Žalobkyně v předmětné době měla menší příjem než životní minimum o cca 50%, jednoznačně tedy byla ve stavu hmotné nouze. Pokud byla dávka na domácnost vyplácena ve výši 394 Kč měsíčně, nemohla žalobkyně doložit doklady v částce vyšší, tedy ve výši 1780 Kč měsíčně, což je důkaz, že není zneužívatelem sociálního systému, a hlavně proto jí měla být poskytnuta dávka v zákonné výši životního minima, tj. 4100 Kč měsíčně. Pokud pak soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu, nevysvětlil, zda-li je bydlení v krmelci základním právem demokratického právního státu. Soud dále nerespektoval § 24 a § 25 zákona o státní sociální podpoře, podle nichž se příspěvek na bydlení poskytuje od 1,0 do 1,6 životního minima a nikoli od částky záporné (menší než životní minimum). Pojmy bydlení a domácnost jsou rozdílné a nelze je libovolně zaměňovat, zvláště pokud každý z nich upravuje jiná právní úprava. Dále citovala ustanovení Listiny (čl. 30 odst. 1, 2, čl. 26 odst. 3, čl. 3 odst. 1, 3, čl. 2 odst. 3, čl. 4 odst. 1, čl. 1) a Ústavy (čl. 9 odst. 3, čl. 1 odst. 1, čl. 4, čl. 2 odst. 4), jež městský soud porušil. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na svých závěrech a navrhl její zamítnutí.

Kasační stížnost není důvodná.

V daném případě žalobkyně zejména činila spornou otázku, zda pro účely určení výše dávky sociální péče je příspěvek na bydlení příjmem ve smyslu zákona o životním minimu.

Jak vyplynulo ze správního spisu, stanovily správní orgány výši předmětné peněžitě dávky sociální péče přiznané žalobkyni (1792 Kč) tak, že od jejího životního minima ve výši 4100 Kč odečetly její příjmy v celkové výši 2308 Kč, skládající se z hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání ve výši 1640 Kč a z příspěvku na bydlení, coby dávky státní sociální podpory ve výši 668 Kč.

Se započítáním příspěvku na bydlení do příjmů dle zákona o životním minimu však žalobkyně nesouhlasila, přičemž argumentovala ustanoveními § 24 a § 25 zákona o státní sociální podpoře.

V tomto bodě však kasační soud shledal závěr správních orgánů, jakož i městského soudu správným. Podle § 1 odst. 1 zákona o sociální potřebnosti se občan považuje za sociálně potřebného, jestliže jeho příjem nedosahuje částek životního minima stanovených zvláštním zákonem (dále jen „částky životního minima“) a nemůže si tento příjem zvýšit vzhledem

ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním. Zákon o životním minimu pak stanoví životní minimum jako společensky uznanou minimální hranici příjmů občana, pod níž nastává stav jeho hmotné nouze. Za životní minimum občana se považuje podle § 3 odst. 1 úhrn částek, stanovených tímto zákonem k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a k zajištění nezbytných nákladů na domácnost. Podle § 6 odst. 1 písm. h) citovaného zákona se přitom dávky státní sociální podpory a dávky sociální péče, s výjimkou jednorázových dávek a dávek poskytovaných vzhledem ke zdravotnímu stavu bez ohledu na sociální potřebnost, považují za příjem. Ze zákona o státní sociální podpoře [§ 2 písm. a), § 24, § 25] pak nepochybně plyne, že příspěvek na bydlení je dávkou státní sociální podpory, spadající pod vymezení § 6 odst. 1 písm. h) zákona o životním minimu.

Tato úprava pak odpovídá i logice systému sociálního zabezpečení, vychází ze zásady subsidiarity a zamezuje duplicitnímu vyplácení dávek jeho jednotlivých subsystemů (zde systémů sociální péče a státní sociální podpory) k obdobnému účelu.

Příspěvek na bydlení je tak pro účely stanovení životního minima nutno považovat za příjem, a je tedy nutno k němu přihlížet při rozhodování o výši dávky sociální péče (§ 4 odst. 3 zákona o sociální potřebnosti). Ostatně obdobný závěr Nejvyšší správní soud již zaujal i v jiné věci žalobkyně (viz rozsudek ze dne 30. 1. 2007, č. j. 6 Ads 112/2006 - 102, www.nssoud.cz). Podmínky pro přiznání příspěvku na bydlení stanovené v § 24 a § 25 zákona o státní sociální podpoře pak z hlediska zákona o životním minimu nemají na posouzení tohoto příspěvku coby příjmu žádný vliv.

Pokud jde o závěry, vyplývající z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2006, č. j. 4 Ads 7/2005 - 66, www.nssoud.cz, nevidí kasační soud důvodu, pro něž by měl od závěrů, v daném rozhodnutí vyslovených („*Částky stanovené zákonem o životním minimu tedy nejsou závazným limitem, který by musel být dodržen bez ohledu na skutečný stav. Soud je toho názoru, že částka stanovená zákonem o životním minimu ke zajištění nezbytných nákladů na domácnost nemusí být v této výši přiznána, pokud nezbytné náklady sociálně potřebné osoby jsou ve skutečnosti jiné (nižší), nebo pokud příp. takové náklady osoba vůbec nemá. ...Pokud by dávka na nezbytné náklady byla poskytnuta v zákonném limitu a skutečná potřeba byla nižší, nejednalo by se již o dávku ke zajištění nákladů nezbytných.*“) a potvrzených též rozhodnutími Ústavního soudu [srov. např. usnesení ze dne 12. 1. 2001, sp. zn. I. ÚS 319/2000, či ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. I. ÚS 1041/07 (ve věci žalobkyně!)], obě na <http://nalus.usoud.cz>] ustupovat. Nicméně, městský soud argumentoval závěry uvedeného rozhodnutí poněkud nad rámec věci, neboť v daném případě se nejednalo o stanovení výše dávky sociální péče pod limity životního minima, ale naopak - správní orgány z životního minima žalobkyně přímo vycházely.

Nejvyšší správní soud pak v postupu správních orgánů a městského soudu neshledal ani porušení žalobkyní citovaných ústavních kautel. Pouze ve vztahu k čl. 30 Listiny, jež má k věci nejbližší vztah, se podává, že podle čl. 41 Listiny je možno se práv, zaručených citovaným článkem, domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí. Z obecného hlediska lze konstatovat, že se zde stát typicky projevuje v podobě tzv. „sociálního státu“, který se snaží - mimo jiné - o zajištění nezbytné životní úrovně všech subjektů tohoto základního práva. Konkrétně jsou situace, předvídané citovaným článkem, řešeny v řadě právních předpisů, z nichž nejdůležitější byly ve věci aplikovány; jejich interpretaci a aplikaci příslušnými orgány soud shledal nejen zákonnou, ale i v souladu s ústavními normami.

Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky žalobkyně nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 za použití § 120 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; úspěšný žalovaný správní orgán pak nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, neboť se jednalo o věc sociální péče.

Podle § 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatele, jež mu byl soudem ustanoven, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. V předmětné věci soud ustanovené zástupkyni odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti nepřiznal, neboť z obsahu soudního spisu vyplývá, že žádný úkon právní služby, za který odměna náleží (§ 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), nevykonala.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. srpna 2008

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu